

Szanowny Panie Komisarzy Breton,

Szanowny Panie Komisarzy Schmit,

W imieniu Europejskiej Konfederacji Związków Zawodowych piszę do Pana w związku z przygotowywanym wnioskiem dotyczącym rozporządzenia w sprawie nadzwyczajnego instrumentu jednolitego rynku, przewidzianym na 13 września 2022 r. EKZZ pragnie wyrazić swoje poważne obawy dotyczące SMEI w świetle podstawowych praw związków zawodowych, w szczególności prawa do podejmowania działań zbiorowych, w tym prawa lub wolności do strajku. Rozumiemy, że Komisja poprzez SMEI proponuje uchylenie rozporządzenia 2679/98 w sprawie funkcjonowania rynku wewnętrznego w odniesieniu do swobodnego przepływu towarów między państwami członkowskimi. Jednocześnie wydaje się, że wniosek SMEI nie przewiduje żadnych podobnych zabezpieczeń w celu zapewnienia poszanowania praw związków zawodowych, określonych w art. 2 wspomnianego rozporządzenia (rozporządzenie Monti I, rozporządzenie truskawkowe): Niniejsze rozporządzenie nie może być interpretowane jako wpływające w jakikolwiek sposób na wykonywanie praw podstawowych uznanych w państwach członkowskich, w tym prawa lub wolności strajku. Prawa te mogą również obejmować prawo lub swobodę podejmowania innych działań objętych szczególnymi systemami stosunków przemysłowych w państwach członkowskich.

W tym kontekście pragniemy również przypomnieć wysoce kontrowersyjny wniosek z 2012 r. dotyczący rozporządzenia Monti II w sprawie swobody świadczenia usług, który ostatecznie musiał zostać wycofany przez Komisję Europejską. EKZZ będzie nadal sprzeciwiać się wszelkim podobnym próbom. Wszelkie zgodne z prawem akcje strajkowe prowadzone przez związki zawodowe nie mogą być w żaden sposób uznawane za kryzys w ramach SMEI i nie mogą być traktowane jako uzasadniony powód do uruchomienia reakcji kryzysowej na jednolitym rynku. Artykuł 28 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej wyraźnie gwarantuje prawo do rokowań i działań zbiorowych, w tym prawo pracowników do strajku w obronie swoich interesów. Artykuł 153 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej wyraźnie wyłącza prawo do strajku z kompetencji ustawodawczych UE. Strajk nie może być uznany za wydarzenie wyjątkowe, nieoczekiwane i nagłe dla celów SMEI. Jak w szczególności potwierdził Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-28/20 z dnia 23 marca 2021 r. - zgodna z prawem akcja strajkowa nie może być uznana za taką nadzwyczajną

okoliczność. Sposoby i granice prowadzenia działań zbiorowych, w tym akcji strajkowej, wynikają wyłącznie z przepisów i praktyk krajowych.

Prawo lub wolność strajku jest czymś, co wszystkie państwa członkowskie muszą zarówno dopuścić, jak i umożliwić zgodnie z ich międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie praw człowieka na mocy konwencji MOP nr 87 dotyczącej wolności związkowej i ochrony praw związkowych, Europejskiej Konwencji Praw Człowieka oraz Europejskiej Karty Społecznej. Gotowość i reagowanie na sytuacje kryzysowe nie mogą być nigdy wykorzystywane jako środki do podważania lub odkładania na bok praw podstawowych. Pandemia COVID-19 i wojna na Ukrainie są ważnymi przypomnieniami o zagrożeniach. Poszanowanie podstawowych praw pracowniczych ma fundamentalne znaczenie dla społecznej gospodarki rynkowej UE i nigdy nie może być traktowane jako przeszkoda w funkcjonowaniu jednolitego rynku. Aby stawić czoła kryzysom przyszłości, związki zawodowe muszą być częścią rozwiązania. Opracowanie i wdrożenie SMEI będzie wymagało pełnego poszanowania autonomii partnerów społecznych i ich skutecznego zaangażowania w cały proces. Z tych wszystkich powodów EKZZ wzywa Komisję Europejską do wzmocnienia gwarancji praw podstawowych w SMEI, w szczególności jeśli chodzi o prawa socjalne, pracownicze i związkowe. Po pierwsze, wymaga to wyjaśnienia, że akcja strajkowa nie może być uznana za kryzys dla celów SMEI. Po drugie, wszelkie środki uruchamiane w ramach SMEI nie mogą być wykorzystywane do osłabiania akcji strajkowej. Wszystko to wymaga przynajmniej wprowadzenia tak zwanej "klauzuli Montiego", podobnej do tej zawartej w art. 2 Rozporządzenia Monti I. EKZZ wzywa Komisję do rozwiązania tych nierozwiązanych problemów związanych z prawami podstawowymi, aby wypełnić swoje zobowiązania wynikające z traktatów. EKZZ będzie uważnie analizować ostateczny wniosek dotyczący SMEI w świetle kwestii, które poruszyliśmy w niniejszym piśmie, ponieważ będą one miały decydujące znaczenie dla ogólnej oceny i wsparcia dla SMEI.

Dziękujemy za uwagę i czekamy na odpowiedź.

Z poważaniem, Sekretarz Generalny EKZZ Luca Visentini